

Kūdikis mums gimė, sūnus mums duotas. Ant Jo peties viešpatavimas (Iz 6, 6)

2014 m. gruodis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 12 (149)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X

KALĖDOS – tai džiaugsmas ir laisvė

„... angelas jiems tarė:

„Nebijokite! Štai skelbiu jums didelį džiaugsmą, kuris bus visai tautai.

Šiandien Dovydo mieste jums gimė Gelbėtojas.

Jis yra Viešpats – Kristus.“ Lk 2, 10-11

Švenčiant Kalėdas (kad ir ką šis senas lietuviškas žodis galėtų reikšti) mes minime Jėzaus gimimą, kurio atėjimas buvo Pranašų išpranašautas, tautos ilgai lauktas. Graži, pilna vilties ir džiugesio šventė. Nepaisant to, ši nepaprasta žinia apie didelį džiaugsmą prasideda žodžiu „Nebijokite!“. Piemenys išsigando angelo šviesos, kaip ir mes išsigastume, nes kasdieną bijome mažesnių dalykų. Taip gyvenimas ir teka, balansuojant tarp įprastos kasdieninės baimės ir trupučio laimės. Kiek žmonių kartų skaitė ir girdėjo šiuos Šv. Rašto žodžius apie „didelį džiaugsmą“ karo, tremties, skurdo, bado, ligų, mirties ir nevilties metu? Kaip nebijosi to, kas akivaizdu? Ar, nepaisant baimės ir liūdesio, reikia stengtis būti „džiaugsmingam“? Juk žmogus bijo nuo Adomo ir Ievos nuopuolio laikų. Šv. Rašte apie baimę pirmą kartą pasakoma būtent po pirmosios nuodėmės:

„Viešpats Dievas pašaukė Adomą: „Kur tu esi?“ O tas atsiliepė: „Išgirdau Tavo balsą ir, išsigandęs, kad esu nuogas, pasislėpiau“ / Pr 3, 9-10/.

Iki nuodėmės baimės nebuvo. Žmogus išsigando ne vien todėl, kad buvo nuogas – neapsirengęs. Jis pirmą kartą skaudžiai suvokė savo ribotumą, nes neklusnumas žmogų atitolino nuo Dievo – gyvybės šaltinio. Žmogus tapo egzistenciškai nuogas. Moteriai Dievas tarė: ... „Aš padauginsiu tavo nėštumo vargus ir su skausmu tu gimdysi vaikus; tavo trauks prie tavo vyro, o jis tau viešpataus“ / Pr 3, 16/; ir vyrui – „Valgysi prakaitu uždirbtą duoną, kol sugrįši į žemę, iš kurios esi paimtas“ / Pr 3, 19/.

Žmogus tapo ne tik nesaugus, bet ir dvasiškai nuogas – „Žmogus dirba dėl savo burnos, bet jo siela nepasitenkina“. /Ekl 6,7/.

Todėl angelo kreipinys – „Nebijokite!“ – yra esminis žodis žmogui, kurį Dievas ruošia išgelbėjimui ir Dievo karalystei. Kalėdų išvakarių tradicija susėsti prie ramybės ir susitaikymo stalo, Kalėdų ryto džiaugsmas vienija krikščionišką pasaulį. Tai mums primena, kad ten, kur santarvė, atlaidumas, kur ieškoma vienybės bei džiaugsmo tarp žmonių ir Dievo, ten nėra vietos baimei. Jėzus kaip mažas vaikelis gimė dėl mūsų, Jis susitinka su mumis, save apriboja, tapdamas žmogumi, ir apdovanoja didžiu džiaugsmu. Dievas apdovanoja mus savimi, viltimi ir laisve nebijoti.

Jis – naujasis Adomas, nauja pradžia be baimės ir mirties. Švęsdami Jėzaus Kristaus gimimą, būtinai prisiminkime pirmąją džiaugsmingo skelbimo dalį – „Nebijokite!“ – ir tapkime laisvi Viešpatyje.

Gen. superintendentas
kun. Tomas Šernas

Piešinio autorė A. Janonytė

Giesmės svarba

Kalbėkitės psalmių, himnų bei dvasinių giesmių žodžiais, giedokite ir šlovinkite savo širdyse Viešpatį, visuomet ir už viską dėkodami Dievui Tėvui mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu /Ef 4,19-20/.

Tikėti Kristumi ir priklausyti Jam nėra tik teorija. Tai nėra tik gražus įsivaizdavimas, kurio dėka galėtume šiek tiek ramiau, patogiau gyventi. Tiesa, tikėjimas krikščioniui susijęs su nekintančiais dalykais – tai Dievo meilė Kristuje ir dėl jos gaunamas nuodėmių atleidimas bei amžinasis gyvenimas, kaip ir paties Dievo dalyvavimas žmogaus bei žmonijos gyvenime.

Kad ir kaip Dievas ir Jo meilė bei pažadai būtų nepajudinami ir nekintantys, mūsų gyvenimas, mūsų mąstymas bei jausmai nuolat kinta. Vienaip mums pasaulis atrodo, kai esame lydimi sėkmės, kitaip – kai kažkas nesiseka; vienaip jaučiamės, kai gyvename darnoje su artimaisiais, kitaip – kai susipykstame. Sveikata, darbas, netgi tokie dalykai kaip pomėgiai gali mums lengvai daryti įtaką.

Nuo to dažnai ir priklauso mūsų dvasinė savijauta bei santykis su Dievu. Nesėkmės ir baimės akimirkomis atrodo, kad Viešpats nusigrėžė ir nebeatsiliepia.

Arba mes patys dėl netikėjimo arba tingėjimo nebenorime nei su Juo, nei apie Jį kalbėti ar Jo Žodį išgirsti. Regis, žmogus visą gyvenimą trokšta mylėti ir būti mylimas, bet kai Meilė yra taip arti – neįtikėtinai lengvai jos išsižada ar tiesiog pamiršta ir nevertina.

Dar blogiau, kai sunkumus krikščionys pasitinka keiksmiais, gandų perpasakojimais ir baimės skleidimu. Tai ne tik nuodija paties žmogaus gyvenimą, bet ir aplinkinių, tiek tikinčių, tiek netikinčių. Ko verta mūsų viltis, mūsų tikėjimas, mūsų susivienijimas su Kristumi Krikšto sakramente?

Todėl apaštalas Paulius šiandien mums primena apie svarbą ne tik

ypatingomis progomis prisiminti savo krikščioniškumą, bet kasdien gyventi tikėjimu. Ir tai susiję ne tik su pasielgimu vienoje ar kitoje gyvenimiškoje situacijoje, bet su nuolatine mūsų būseną ir jos išraiška žodžiais. Juk žodžiais mąstome, žodžiais įvardijame jausmus, žodžiais perteikiame tai, kas mes esame.

Kodėl gimtoji, motinos, kalba žmogui artimiausia? Tikriausiai todėl, kad per kartų kartas motinos balsas ir jos žodis įkūnydavo besąlygišką meilę. Nepaisant sunkumų, nepaisant vaikų numintų klystkelių, iš motinos lūpų visuomet išeidavo tai, kas jos širdyje – meilė. Ir toji meilė nesvarstoma, neaptariama, dažniausiai net neįvardijama. Tik žinoma, kad ji yra. Motinos širdžiai nustojus plakti ir nutilus jos balsui lieka tos tikros meilės prisiminimas bei ilgesys.

Mes esame pašaukti Dievo meilės. Jo Žodis, Jo balsas kasdien prabyla į mus. Dievas visa esybę trokšta artumo su mumis.

Atrodytų, jog žinomiausią šventieji neturėjo tokių išbandymų ir jiems viskas klostėsi žymiai paprasčiau nei mums, jų šventumas neleido jiems suklypti. Bet visi iki šiol gyvenę šventieji buvo kaip tik tokie, kaip mes. O daugelis dar ir didesnių vargų bei abejonių suspausti.

Kam yra tekę lankytis liuteronų pamaldose, patyrę giesmės svarbą. Yra nemažai XVI-XVIII a. giesmių kūrėjų, kurių giesmės giedamos visame pasaulyje ir yra tapusios neatšiejama klasikinių kurinių (J.S.Bacho ir kt.) dalimi.

Vienas jų – Philippas Nicolai. Jam kunigaujant Vestfalijoje, 1597-aisiais maras pražudė 1300 jo parapijiečių. 170 iš jų – per vieną savaitę. Tuomet jis parašė meditacijas, pavadintas

„Džiaugsmo veidrodis“.

Iš tų meditacijų ciklo dvi giesmės giedamos iki šiol, ir nežinodamas nė neįtarsi, kad tai – maro laikų kūriniai. Pvz., koks tikėjimas ir pastiprinimas jaučiasi giedamoje maldoje „Kokia skaisti žvaigždė aušros“:

*Aš džiaugsmo dangiško turiu,
Kai žvilgsnis dieviškų akių
Saldžiai mane ramina.
O Žodžio tavojo tiesa
Ir Tavo dieviška Dvasia
Man sielą atgaivina.*

Arba kaip viltingai baigiasi giesmė „Kelkitės, šlovingai aidai“:

*Nematėm akimis,
Nejutom širdimis
Tokio džiaugsmo:
Jį amžinai mes regėsime,
Kai pergalę ten švėsime.*

Kitas Trisdešimties metų karą pergyvenęs ir žmonos bei keturių vaikų netekęs kunigas Paulis Gerhardtas sukūrė 130 giesmių. Jos nepalieka mūsų karų ir netekčių neviltyje, o kelia tikrovės link:

*Gerau tam, kas į Dievą
Visa širdim tikės,
Patirs paguodą siela,
Malonė jį lydės.
Jis gaus didžiausią gėrį,
Širdies gražius turtus,
Kas Dievo meilėj žėri,
Tas niekad nenuliūs.
/„Giedok tu mano siela“/.*

Kaip kadaise psalmistas Dovydas, taip šiandien mes mokomės kalbėti, giedoti ir mąstyti pirmiausia ne apie save, bet apie Viešpatį. Apie tai, kokius nuostabius darbus Kristuje Jis padarė ir daro. Tokiu būdu mes savo sielą ir artimųjų gyvenimus nukreipiame vilties bei Dievo meilės kryptimi. Nes Jis yra nesikeičianti tikrovė ir amžina Meilė, ir mes trokštame joje pasilikti.

**LELB vyskupas
Mindaugas Sabutis
Perspausdinta iš
www.15min.lt**

Bažnyčiai reikia naujos Reformacijos

Viešėdamas Londone, sekmadienį apsilankiau pamaldose įspūdingoje XIX a. statytoje bažnyčioje. Pastate, kurio puošniuose suoluose tilptų trys tūkstančiai tikinčiųjų, meldėsi saujelė garbaus amžiaus žmonių, susispietusių... ant specialiai sustatytų kėdžių bažnyčios prieangyje.

Šios pamaldos judriame miljoniniame mieste man priminė laido tuves. Ne kokio žmogaus, o kažkada didingos buvusios institucijos laido tuves. Pasak architektūros paveldo išsaugojimo organizacijos „Victorian Society“, per pastaruosius keturiasdešimt metų Anglijoje uždaryta apie tūkstantis šeši šimtai ne vieną amžių tikintiesiems tarnavusių bažnyčių.

Tik nedaugelis amerikiečių šiandien žino apie šitą jų krikščionių protėvių žemę nusiaubusią dvasinę epidemiją. O dar mažiau jų suvokia, kad ta pati epidemija jau pasiekė ir mūsų krantus ir plinta čia tarsi virusas.

Amerikos krikščionybė gali išnykti mažiau nei per dvi kartas, jei šios šalies krikščionys neims veikti greitai ir ryžtingai. Autoritetingas visuomenės apklausų vykdytojas George'as Barna vienas pirmųjų pateikė statistinius šios epidemijos duomenis, nustatęs, kad šeši iš dešimties į trečią dešimtį įkopusių amerikiečių, paauglystėje aktyviai dalyvavusių bažnyčios gyvenime, bažnyčios nebelanko.

Nuo 2000 m., kai buvo paskelbti šio tyrimo rezultatai, tą pačią tenden-

ciją patvirtina ir vėlesnės apklausos.

Tiek Jungtinėje Karalystėje, tiek Amerikoje ši problema kilo tuomet, kai Bažnyčia Biblijos mokymą iš esmės atsiejė nuo realaus pasaulio.

Amerikos bažnyčiose žmonės paprastai nešneka apie dinosaurus, fosilijas ar Žemės amžių – šios temos paliekamos pasaulietinėms mokykloms bei kolegijoms. Tuo tarpu Bažnyčia susitelkia į dvasinius bei moralinius krikščionybės aspektus.

Tačiau Biblija nėra kokia teorinė knyga apie „danguje laukiantį pyragą“. Tai tikra knyga apie tikrą pasaulį. Ji kalba apie istoriją, geografiją, biologiją, antropologiją ir sociologiją. Joje pateikiama tikra pasaulio istorija, prieštaraujanti milijonus metų trukusios evoliucijos teorijai.

Tikėjimo ir fakto „atsiejimas“ tėra stulbinamai neteisingo faktų interpretavimo sukurta iliuzija. Moksliniai stebėjimai patvirtina biblinę istoriją, o kartu ir šia istorija grindžiamas krikščionybės doktrinas.

Keliaudamas po pasaulį ir mokydamas, kaip ginti biblinius principus ir istoriją, matau, kad nepriklausomai nuo to, ar mano klausytojų auditorija būtų sekuliari ar krikščioniška, jie pateikia tokius pačius klausimus, pavyzdžiui:

- Iš kur žinai, kad Biblija kalba tiesą?
- Argi mokslas nepaneigė Biblijos?
- Argi pasaulis nėra milijonų metų amžiaus?

• Kaip Nojus visus gyvūnus surinko į savo laivą?

• Bet argi nepastebim evoliucijos? Juk matome, kaip kinta gyvi organizmai – bakterijos tampa atsparios antibiotikams?

Dievo Žodį patvirtina moksliniai stebėjimai. Pavyzdžiui, genetiniai tyrimai patvirtina biblinį mokymą apie sukurtas „rūšis“ – kiekvienai rūšiai būdinga didelė veislių įvairovė, tačiau natūrali atranka ir naujų veislių vedimas nėra molekulių virtimo žmogumi mechanizmai.

O geologiniai tyrimai patvirtina, kad daugumą uolienų sluoksnių bei kanjonų sistemų geriausiai paaiškintų katastrofų (pvz., Nojaus tvano prieš keletą tūkstančių metų) sukelti, o ne palaipsniui milijonus metų vykę procesai.

Dievo Žodis nesikeičia, tačiau pakito tai, kaip Bažnyčia suvokia Dievo Žodį. Šis pokytis įvyko Bažnyčiai nesugebėjus paskatinti evoliucionistų bendruomenę mokslinius klausimus gvildinti nepamirštant įrodymų ir tikėjimo.

O bažnyčios paprastai pasitelkia priemones, kurios labiau pritaikytos, sakykim, „Jeruzalės žydui“, užaugusiam religingoje šeimoje ir gyvenančiam tikėjimui palankioje visuomenėje.

Ken Ham

www.Charismamag.com

Išvertė Kęstutis Pulokas

Kalėdų švenčių pamaldos Vilniaus reformatų bažnyčioje

Kalėdų išvakarėse (Kūčių) vakaro pamaldos

gruodžio 24 d., trečiadienį, 17 v. Su Viešpaties Vakariene.

Kalėdų Dienos pamaldos

gruodžio 25 d., ketvirtadienį, 10 v. Su Viešpaties Vakariene.

Paskutiniojo Senujų metų vakaro pamaldos

gruodžio 31 d., trečiadienį, 21 v.

Kalėdų eglutės šventė vaikams ir juos lydintiems asmenims

gruodžio 28 d. po pamaldų Parapijos namuose Pylimo g.

Kristijono Donelaičio reikšmės

Gruodžio 9–10 d. Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje ir Taikomosios dailės muziejuje vyko Tarptautinė mokslinė konferencija „Kristijono Donelaičio reikšmės“, užbaigianti 2014-ųjų – Donelaičio metų – renginius, skirtus lietuvių literatūros pradininko, poeto kunigo Kristijono Donelaičio 300-osioms gimimo metinėms.

Konferencijos dalyvius, gruodžio 9 d. susirinkusius į Lietuvos nacionalinę filharmoniją, be kitų garbių asmenų, sveikino LELB vyskupas Mindaugas Sabutis. Padėkojęs renginio organizatoriams, vyskupas pasidžiaugė, kad pirmasis 300-ųjų gimimo metinių jubiliejinių renginių ciklas buvo pradėtas šių metų sausio 1-ąją iškilmingomis pamaldomis Vilniaus ev. liuteronų bažnyčioje, kur įtaigiai kunigo poeto Kristijono Donelaičio „Metus“ skaitė aktorius Rolandas Kazlas. „Per metus įvyko daugybė planuotų ir spontaniškų renginių. Prisiminta su džiugesiu ir kartu su skausmu Mažoji Lietuva. Minint kunigą poetą susidurta ir su kai kurių žmonių neigiama reakcija, kad neaktualu, neįdomu, nesuprantama. Donelaitis rašė būrams, bet ne vergams, o laisviems žmonėms. Šiais metais taip pat išryškėjo ir daug laisvų žmonių, kuriems įdomus, svarbus Donelaitis“, – sakė vyskupas M. Sabutis.

Pirmos dienos vakare Filharmonijoje koncertavo Kauno valstybinis choras, vadovaujamas meno vadovo ir vyr. dirigento Petro Bingelio, o aktorius Dainius Svobūnas parengė Vidmanto Bartulio „Taip, Donelaiti! – Keturi Kristijono Donelaičio pamokslai“. Aktoriaus skaitomus pamokslus pertraukdavo choro

atliekami lietuvių autorių kūriniai bei evangelikų giesmės, kurios giedamos ir mūsų bažnyčiose, pvz., „Kaip niekingas, prapuolingas“, „Į akis man miegas traukias“.

Dviejų dienų konferencijoje buvo perskaityta daugybė pranešimų, visapusiškai aprėpusių ne tik Donelaičio kūrybą, jo gyventą laiką, biografiją, bet ir „Metuose“ paminėtus valgius, vertėjų sunkumus, verčiant Tolminkiemio apylinkėse augusių grybų pavadinimus... Net tris pranešimus skaitė liuteronai: Vilniaus universiteto docentė dr. Nerija Putinaitė, Masaryko universiteto, Brno, Čekija, dėstytojas dr. Vaidas Šeferis ir Klaipėdos universiteto dėstytojas, kunigas dr. Darius Petkūnas. Jų pranešimai išsiskyrė išsakytų idėjų naujumu, nelauktomis išvadomis.

DR. VAIDAS ŠEFERIS, gyvenantis ir dirbantis Brno, Čekija, savo pranešime pateikė labai įdomų, visiškai naują požiūrį į Kristijono Donelaičio „Metų“ kompoziciją. Pranešimas parengtas prelegento monografijos „Kristijono Donelaičio *Metų* rišlumas“ pagrindu. Pirmasis „Metų“ parengėjas spaudai Liudvikas Rėza (1776–1840) davė kūriniui pavadinimą ir pirmasis sukūrė koncepciją, kad tai vientisas epinis kūrinys. O vėlesnis tyrinėtojas vokiečių filologas filosofijos dr. Georgas

Heinrichas Ferdinandas Neselmannas (1811–1881) kūrinių laikė keturiomis atskiromis idilėmis. Dr. V. Šeferis sukūrė trečią koncepciją: „Metai“ – vientisas kūrinys – epas, kur metai yra kaip permanentinis ciklas be pradžios ir pabaigos; „Pavasario linksmybės“ nelaikytinos kūrinio pradžia, o „Žiemos rūpesčiai“ finalas – visų „Metų“ pabaiga; kūrinių galima skaityti nuo bet kurios dalies; tai ne dvylikos mėnesių aprašymas; metai – procesas, o kūrinio varomoji jėga yra dorybės ir nedorybės, o ne darbai ir jų aprašymas.

Vilniaus liuteronų parapijos pirmininkės, Vilniaus universiteto docentės **DR. NERIJOS PUTINAITĖS** pranešimo „Kas belikę iš sovietinių Donelaičio įvaizdžių“ pavadinimą būtų galima perfrazuoti į „Kas dar likę...“. Jos nuomone, dar gyvas tarybiniais metais sukurtas įvaizdis, kad poetas, pavaizdavęs sunkią valstiečių – būrų dalią Rytų Prūsijoje, buvo jų gynėjas, kritikavęs išnaudotojišką santvarką ir t.t.

Buvo siekiama įtvirtinti nuomonę, kad „Metai – vokiškos tradicijos produktas, nutrinamas ganytojiškumas.

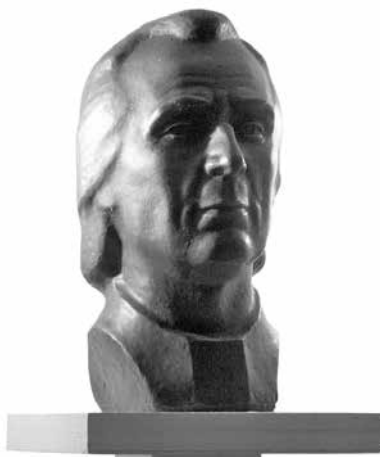
Taip pat tarybiniais metais buvo siekiama kunigą paversti net ateistu – modernistu, kuris vaduoja būrus iš krikščioniško tikėjimo ir pats besivaduoja iš jo „naštos“. Net buvo pateikiamas pavyzdys, kad jo sukurtame epe ne Dievas, o saulė budina žemę... Pasak prelegentės, net Justino Marcinkevičiaus sukurta poema „Donelaitis“ yra antimodernistiinė, atitinkanti tų metų sovietinės propagandos reikalavimus.

Autorė klausia: „Kas liko iš sovietinių įvaizdžių ir kas darytina?“ Jos nuomone, būtina išvaduoti Donelaitį iš tokių įvaizdžių, giliau ir išsamiau susipažįstant su anų laikų Rytų Prūsijos gyvenimu, civilizacine erdve, kurioje veikė poetas. Būtina savyje atrasti BŪRĄ, o Donelaitį pamatyti GANYTOJĄ.

Kun. K. Donelaičio portretas 1932 m. laikraštyje „Srovė“. Dail. P. Kalpokas

Vytauto Urbanavičiaus skulptūrinis poeto portretas

Eriko Varno nutapytas K. Donelaičio portretas

KUN. DR. DARIUS PETKŪNO pranešimas „Lietuvos Liuteronų Bažnyčios inicijuotos diskusijos dėl Kristijono Donelaičio portreto 1964 m. spaudoje“ buvo paremtas intriga. Dar 1932 metais liuteronų leidime laikraštyje „Srovė“ prie Kristupo Gudaičio straipsnio apie Donelaičio „Metus“ buvo atspausdintas pirmasis poeto portretas. Ilgai nebuvo aišku, kas jo autorius ir kiek paveikslas atitinka tikrovę. Artėjant poeto 250-ies metų jubiliejui tuometinis Lietuvos Liuteronų Bažnyčios Konsistorijos pirmininkas kun. Vilhelmas Burkevičius mėgino išsiaiškinti portreto kilmę. Užklauses tuomet jau pasitraukusio iš Lietuvos ir gyvenančio JAV K. Gudaičio, kun. V. Burkevičius buvo patikintas, kad portretas autentiškas, kad šio nežinomo autoriaus nupiešto paveikslo nuotrauką tariamai atnešė „Srovė“ leidėjams dailės mokytojas iš Pietryčių Lietuvos, kuris prieš Pirmąjį pasaulinį karą, apie 1913 m., buvo lankęsis Tolminkiemyje ir iš senųjų gyventojų pasakojimų, jų tėvų, senelių prisiminimų nupiešė Donelaičio portretą. Istorija labai graži ir skamba įtikinimai. Deja, iš tikrųjų buvo visai kitaip. Kun. dr. D. Petkūno atskleista tiesa buvo pribloškianti: poeto kun. K. Donelaičio pirmąjį portretą nupiešė tarpukariu pradėjęs dailininko kelią rokiškėnas Petras Kalpokas, patartas biržiečio poeto Kazio Binkio pavaizduoti poetą kaip pagyvenusį žemaitį, su kunigo apykakle. Taip ir nupiešė P. Kalpokas: vyriškį aukštos kaktos, plaukais liuteronams pietistams būdinga maniera sušukuotais

į viršų, aprengtą kunigų drabužiu – talara, po kaklu – befchenas (kunigo kaklajuostė). Bet befchenas nupiešta netiksliai – tarp kaklajuostės kaspinų turi būti 30 laipsnių kampas. Dailininkas nupiešė vieną ant kito.

Tokį K. Donelaitį vaizdavo ir vėlesni dailininkai, skulptoriai, mažai kuo nutoldami nuo P. Kalpoko sukurtą įvaizdžio, tik kunigo drabužiai buvo keičiami būriškais ar tuomet miestiečių nešiotais Prūsijoje. Net antropologinės rekonstrukcijos metodu pagal manomai surastą K. Donelaičio kaukolę sukurtas archeologo Vytauto Urbanavičiaus skulptūrinis poeto portretas nedaug kuo skiriasi...

Taip pirmasis, „pagal amžininkų liudijimus“ nutapytas poeto ir kunigo atvaizdas ir liko XX a. donelaitikos ikonografijoje, „persikėlė“ ir į XXI amžių. Konferencijos dalyviams įteiktų knygelių su pranešimų santraukomis viršelyje puikuoja Eriko Varno 1964 m. nutapytas portretas, irgi nedaug kuo besiskiriantis nuo Petro Kalpoko sukurtą.

Pranešimų klausymo antros dienos vakare Lietuvių literatūros ir tautosakos institute įvyko Konferencijos apibendrinimas.

D. Gudliauskienė

Kun. dr. Dariaus Petkūno pranešimas

Reformacijos diena: *KODĖL DONELAITIS?*

Apie iškilmingą Reformacijos dienos minėjimą 2014-ųjų lapkričio 4 dieną Lietuvos Mokslų Akademijos (LMA) Mažojoje salėje trumpai rašėme praeitame lapkričio mėn. „Vilniaus reformatų žinių“ numeryje. Šiame spausdintame santrauką dispuo „Kodėl Donelaitis?“, kuriame įžvalgomis dalinosi prof. habil. dr. Dainora Pociūtė-Abukevičienė ir doc. dr. Darius Kuolys, o renginį vedė Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos valdybos narys, Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios mėnraščio „Lietuvos evangelikų kelias“ redaktorius Kęstutis Pulokas.

K. PULOKAS: Šiomet minime liuteronų kunigo, Tolminkiemio klebono, lietuvių grožinės literatūros pradininko Kristijono Donelaičio 300-ąsias gimimo metines. Būtent šią temą parinkome mūsų vakarui. O ji lakoniška, tačiau labai talpi – „Kodėl Donelaitis?“. Kai kas, spaudoje ar kur kitur pamatęs šio dispuo afišą, galėjo pagalvoti, kodėl Reformacijos diena ir kodėl Donelaitis, gyvenęs Prūsijoje?

Kažin ar jis kada nors buvo persikėlęs į šią sienos pusę, kurioje dabar esame? Taigi, kodėl Donelaitis? Arba – tas žmogus gyveno XVIII a., taigi kad ir kokie būtų jo nuopelnai, ar jis tik nėra įdomus tik istorikams? Ar tą laikotarpį tyrinėjantiems literatūros specialistams? Jis buvo kunigas, tai gal jis įdomus tik teologams? Pradėti norėčiau nuo įvadinio klausimo, nes netgi tie, kurie domimės šia tema, ir Donelaičio asmeniu konkrečiai, turbūt dažnai Donelaitį įsivaizduojame kaip vienišą asmenybę, bent jau be ryškesnio to laikotarpio konteksto nebūtų tikslo taip sakyti. Todėl norėčiau paprašyti mūsų prelegentų trumpai apibūdinti to meto Donelaičio kūrybos kontekstą, literatūrinę aplinką. Galbūt dabar negalvokime, kad jis gyveno Tolminkiemio parapijoje, tačiau apskritai pagalvokime apie bendrą to meto Prūsijos, kaimyninių valstybių kontekstą. Mums, aišku, Lietuva iš tų valstybių svarbiausia. Kartu galime prisiminti, kad 2014-ieji – taip pat ir latvių raštijos darbininko kun. G. F. Stenderio 300-osios metinės. Taigi, mūsų Donelaičio bendraamžis. Šis žmogus latvių kultūroje žinomas kaip švietėjas, kalbininkas.

D. POCIŪTĖ-ABUKEVIČIENĖ: Kodėl Reformacijos dieną minime Donelaitį? Tai nėra paradoksas ar netikėtumas. Donelaitis mums yra ryškiausia lietuviškos, protestantiškos tapatybės figūra. O protestantiškoji tapatybė ir yra evangeliškoji tapatybė. Jeigu kalbėtume labiau istoriškai, tai yra Reformacijos rezultatas, vykęs XVI a. ir suformavęs tam tikras įvairias ir tautines, ir valstybines kultūros formas.

Kalbėdami apie literatūrinį Donelaičio kontekstą, turime kalbėti apie du kontekstus: lietuviškosios kultūros kontekstą tiek Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje, tiek prūsų Lietuvoje ir kitą – europinį literatūros kontekstą. Be jokios abejonės, dauguma mokslininkų ir tyrinėtojų yra parodę kaip tampriai su europinės kultūros kontekstu yra susijęs Donelaitis. Tiek su antikinės, tiek su Reformacijos istorijos ir minties kontekstu, tiek su pietizmo teologijos ir pietizmo pasaulėvokos kontekstu. Galbūt tokie trys bendri dėmenys nulėmė jo tam tikrą europinę literatūrinę tapatybę. Nesinori leisti į ryšius, nusakančius Donelaičio sąsajas su antika, pagrindiniais Reformacijos mąstytojais, pietizmo ideologais.

Visų pirma, norisi Donelaičio unikalumą iškelti europiniu literatūros istorijos mastu. Matyt neatrasime Europos kultūros ir literatūros istorijoje kūrinio, kuris kažkuria prasme prilygtų bet kokioj nacionalinėj kultūroj XVIII a. viduryje Donelaičio poemai tam tikrais unikaliais aspektais. Donelaitis sujungė poetiniame pasaulėvaizdyje, mano supratimu, liuteronišką arba evangelišką teologiją, kuri yra paslėpta.

Išoriškai net nematoma. Jo pasaulėvaizdis yra nulemtas tam tikro teologinio liuteronų pasaulėvaizdžio su gamtos filosofija. Tuo metu klasikinė gamtos filosofija baigia savo brandą, išgyvenimą XVIII a.

O paskui XIX a. ir XX a. prasideda kiti gamtos filosofijos procesai. Europos paveldo literatūroje tokio kūrinio, kuris poetine forma reprezentuotų gamtos filosofiją ir tam tikrus liuteroniškus aspektus, nėra. Čia ir matyčiau vieną labai ryškų Donelaičio „Metų“ unikalumą. Antras europiniame kontekste išsiskiriantis aspektas – kaimo ir valstiečio pasaulėvokos pavertimas pagrindiniu poetikos principu kūrinyje. Jokiam kitame to meto Europos aukštosios literatūros kūrinyje valstiečio, kaimo pasaulėvokos atskleidimo nerasime, kaip „Metuose“. Labai aiškiai atskleidžiamas kaimo žmogaus, lietuvių gyvenimas. Taip lietuvis, lietuvininkas atsiranda Europos literatūros istorijoje.

1818 m. Liudvikas Rėza, leidamas šį Donelaičio kūrinį, pastebėjo jo ypatingumą ir vadino jį išskirtiniu šedevru. Šiandien Donelaitis plačiausiai reprezentuoja lietuvių literatūrą pasaulyje. Turime ke turiolika pilnų „Metų“ vertimų, taip pat į daugiau kalbų versta ir fragmentiškai.

Lietuvos kultūros mastu turime gana paradoksalią situaciją – XVIII a. viduryje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kultūroje turime gana menkus lietuviškus raštus. Norėta kitų kalbų pagalba modernizuoti lietuvių kalbą, bet to meto katalikiškoje kultūroje tai nepavyko. O Donelaičiui pavyko lietuvių kalbą padaryti literatūrine kalba.

D. KUOLYS: Nesame iki šiol rimtai tyrinėję, iš kur Donelaitis ateina ir kodėl būtent jis toks didelis atsiranda XVIII a. viduryje. Pritariu Dainoros nuomonei, jog tai yra tradicija nuo Mažvydo, Kulviečio, Rapolionio. Bet taip pat, tai yra vietos Prūsijos lietuvių ir Prūsijos prūsų kurta tradicija. Jonas Bretkūnas, būdamas prūsas, renkas lietuvių kalbą ir lietuvių raštiją kaip baltų tautų atramą Prūsijos karalystėje. Bretkūnas rašo Prūsijos istoriją, kurioje garbina senuosius prūsus, baltus, kelia jų humaniškumą, kilnumą, aukština jų papročius. Bretkūnas deda pagrindus, kad tauta susikalbėtų su Dievu. Šv. Raštas... Postilė... Su Bretkūnu atsiranda prūsų Lietuvos tam tikra tapatybė ir savivarbos jausmas. Pasakojimas apie bendruomenės likimą ir išlikimą. Mažvydas, Kulvietis, Rapolionis – ateiviai, o nuo Bretkūno apsisprendimo ir pasirinkimo prasideda prūsiškoji lietuvybė ir kultūra su ryškia tapatybe. Žvilgtelkime į XVII a. viduryje Danielio Kleino rašytas originalias maldas: viena malda kalba apie žiemą, kurią mes išgyvenam, kur viskas apmirę, bet visada tikimės sulaukti saulės ir pavasario. Šioje maldoje išaiškinama, jog žiema yra šiaurinis gyvenimas, saulė – Jėzus Kristus – amžinas anapusinis gyvenimas. Malda gali būti tam tikras raktas į Donelaičio „Metus“. Lygiai taip pat ta kritinė riba, kai tautinė bendruomenė pajunta nebūties šaltį. XVIII a. pradžios maras ir ši bendruomenė jaučia ribą, tai yra tam tikra savigny. Bendruomenė yra niekinama ir ji apie tai kalba atvirai. 1755 m. Adomas Šimertis rašo eilėraštį, kur kalbama, jog lietuviai vokiečių laikomi per kiaulę, bet jie turi nepasiduoti ir tikėti, jog Dievas jų širdis myli taip pat kaip ir karalių didelių. Bet ta panieka, kurią patiria bendruomenė iš to krašto valdovo, ir yra raginimas priešintis. Lygiai taip pat Pylipo Ruigio, Donelaičio kaimyno, to meto darbai, kurie duoda tam tikras egzistencines atsvaras tautos egzistencijai. P. Ruigio žodynas, jo sūnaus gramatika ir paties Ruigio traktatas apie lietuvių tautos kilmę, kuriame aiškina esminius dalykus. Lietuvių kalba gimininga graikų kalbai, dėl to verta ją saugoti, kaip ir

Disputo dalyviai.

lietuviai – verti išlikimo, smerkiama germanizacija. Donelaitis atsiranda šiame kontekste, kuris kalba – išlikti geru lietuviu yra svarbu, kai tų gerų lietuvių jau reta. Iš intelektualinės aplinkos, Karaliaučiaus, kuris pasauliui davė Imanuelį Kantą. Apsisprendimas, kai tavo bendruomenė yra žeminama, nesuprantamas. Įsipareigojimas socialiai labiausiai žeminamai bendrijai – baudžiauninkams. Atsistojimas greta jų, kalbėjimas iš jų pasaulio supratimo. Iš to pasaulio suvokimo vaizduojama poetika, kaip įrodymas lietuvių kalbos unikalumo, jos giminytė su graikų, lotynų kalbomis. Vienintelis argumentas už šios bendruomenės išlikimą.

Pažiūrėkime į „Metų“ turinį. Tai egzistencinis veikalas, raginantis net neklausyti karaliaus įsakymų, priešintis primetamiems papročiams, priešintis primetamai valdovo politikai. Čia yra tam tikras pilietinis maištas, Donelaičio drąsa.

Nesutikčiau su Dainoros teze, kad katalikiška Lietuva jau lietuvybę, lietuvių kalbą laidojo. Taip, jai nepavyko subrandinti bendrinės lietuvių literatūrinės kalbos tuo metu, bet ką Lietuva padaro Apšvietos laikais? Lietuvių kalba pradeda vartoti kaip antroji valstybinė kalba. Nuo XVIII a. Vilniaus spaustuvė pradeda leisti lietuvių kalbos elementorių. Jis leidžiamas tūkstantiniais tiražais keletą metų ir visi parduodami. Ketverių metų Seimo įstatymai verčiami į lietuvių kalbą, Tado Kosciuškos sukilimas, lietuvių tautos Aukščiausioji taryba, susirinkusi Vilniaus rotušėje,

paskelbia Atsišaukimą į tautą lenkų ir lietuvių kalbomis. Sukilimo metu pamokslai leidžiami taip pat abiem kalbomis. Lietuvių kalba su Apšvieta plėtojama Lietuvos Didžiojoje Kuni-gaikštystėje.

K. PULOKAS: Palietėme to laikotarpio socialinius ir politinius aspektus. Paminėta ir leidyba. Žinome, kad Donelaitis savo kūrybos nepublikavo, bet nežinome, kiek žmonių jam gyvam esant skaitė jo kūrinius. Liudvikas Rėza išleido Donelaičio „Metus“ jau po autoriaus mirties. Esu ne kartą girdėjęs, kad jei nebūtų išsaugoti Donelaičio rankraščiai ir jei nebūtų atsiradę žmogaus, apsiėmusio juos išleisti, šiandien greičiausiai Donelaičio „neturėtume“, gal net nežinotume, kas buvo tas Donelaitis? Ką galima pasakyti apie Donelaičio kūrinių leidybos reikšmę?

D. POCIŪTĖ-ABUKEVIČIENĖ: Bendruomeniškumas, lietuviška tapatybė, kuri buvo akcentuota Donelaičio „Metuose“, ryškiai išryškėja. Tai nulėmė, jog lietuviai gyveno svetimų valdomoje valstybėje ir susitelkimas į vieną organizuotą darinį tam tikroje teritorijoje nulemia maištininkiškus aspektus tos lietuvių bendruomenės. Kita vertus, matyčiau Donelaitį gražioje harmonijoje su tuometine Prūsijos kultūra. Dėl leidybos, žinome, nors per XVI-XVIII a. Mažajoje Lietuvoje lietuviškų knygų išleista kur kas daugiau nei LDK, Donelaitis ne išimtis, jog neišleista jo knyga ar raštai. Pavyzdžių turime

ir daugiau: Bretkūnas ir jo išversta Biblija. Lietuvių kalba Prūsijoje, mano nuomone, turėjo nemažas teises. Tai buvo antroji po vokiečių viešoji kalba. Sunku pakomentuoti, kodėl pats Donelaitis nesirūpino, neparengė savo kūrybos išleidimui, gal mes dar daug ko nežinome...

Donelaitis buvo filosofiškos sanklodos žmogus. Todėl jam literatūrinė šlovė nebuvo aktuali.

Kaip rašė vienas Karaliaučiaus profesorius, poetas lygus pamokslininkui. Todėl pamokslavimas, poetinio žodžio rašymas galėjo jam būti vienos paradigmos aspektai. Galime manyti, Donelaitis savo poetiniu žodžiu iš sakyklos yra ne kartą kreipęsis į parapijiečius. Nes to meto estetikos teorija tai skatino ir palaikė. Tai buvo norma. Tikrasis poetas turi būti harmonijoje su Dievu. Ši teorija, manau, taip pat nesvetima Donelaičiui. Jo kūryboje dieviškos tvarkos požiūrio ekspresija yra labai ryški. Jam buvo svarbu įtvirtinti racionaliąją, poetinę teologiją, kuri jo kūrinyje ir reiškiasi.

D. KUOLYS: Manau, čia slypi kur kas paslaptingesni dalykai, kuriuos galėtume išsamiau panagrinėti. Garsus XVIII a. Karaliaučiaus

archyvaras Georgas Sitanskis tuo metu rašė literatūros istoriją apie Karaliaučiaus kraštą. Ir rankraštyje likusi istorija buvo rašyta dar Donelaičiui gyvam esant. Ten minimas poetas Donelaitis, pripažintas tų, kurie moka lietuvių kalbą, ir kad jis yra parašęs per penkis tūkstančius eilučių apie gamtą, jos yra išverstos į vokiečių kalbą. Ši Sitanskio žinutė rodo, jog Donelaitis buvo žinomas vokiškai akademinei bendruomenei. Donelaičio „Metų“ rankraščiai saugomi lietuvių literatūros institute. Akademikas Kostas Korsakas juos buvo atidavęs teisminei ekspertizei. Tyrimas parodė, jog Donelaitis labai rūpinosi savo rankraščiu: trynė, perrašė žodelius ir t.t. Žmogus rašė ne sau, o kitam, kuris turėtų aiškiai suprasti, kas parašyta. Pati kultūrinė logika, įsipareigojimas lietuvybei, noras duoti šiai kultūrinei bendruomenei argumentą. Tai pavyzdinis veikalas lietuvių tautai, nacijai. Spėju, jog jis buvo ir rašytas kaip nacijos veikalas, ją sutelkiantis, jos egzistencijos argumentus teikiantis pasauliui. Abejoju, ar tai pačiam Donelaičiui nerūpėjo.

Visiškai neaišku, kodėl jaunas intelektualas Jordanas, Donelaičio

draugas, turėjęs ryšių tarp Karaliaučiaus mokslininkų, nesirūpino išleisti Donelaičio „Metų“, kai jam buvo patikėtas šis kūrinys. Kita vertus, L. Rėza pilnumoj visų „Metų“ neišleido. Jis juos cenzūravo, išmetė neaiškius žodžius, pasisakymus prieš vokiečių valdžią. Nors po autoriaus mirties praėjo keli dešimtmečiai, bet tekstas dar vis ir mums per aštrus.

D. POCIŪTĖ-ABUKEVIČIENĖ:

Gal buvau ne taip suprasta, jokių būdu nemanau, jog Donelaitis rašė tik saviraiškai. Jis buvo labai racionalus žmogus, jis taip kruopščiai taisė savo rankraštį... Jis absoliučiai tikėjo filosofija, literatūra, aukštuoju menu. Jis manė, jog jo pašaukimas – rašymas, tam tikro didelio veikalo sukūrimas kaip įmanoma tobuliau. Tai atitinka Donelaičio liuteronišką įsivaizdavimą, jog paskutiniame teisme darbai bus įvertinti ir viskas pasaulyje išliks.

Parengė Viktorija Liauškaitė
Nuotrauka A. Arlauskienės

**Visas disputas planuojamas
spausdinti leidinyje
„Reformatų metai 2015“,
kuris išeis kitais metais**

Gruodžio 4 d. TV žiūrovai buvo liudininkai, kad pagaliau išsipildė Vilniaus ev. reformatų parapijos nario buvusio „Giesmės“ choro baritono Henriko Barausko svajonė. Visa Lietuva išgirdo, kaip puikiai 86-rių metų senjoras padainavo gan sudėtingą kūrinį. Interviu Henrikas patikino, kad padainuoti scenoje su Vytauto Lukočiaus vadovaujamu orkestru troško seniai, o sužinojęs apie TV ir vaistinių tinklo „Camelia“ projektą, išdrįso užpildyti anketą ir buvo pakviestas. Įrašas buvo padarytas seniai – spalį didžiojoje LRT studijoje per „Auksinio balso“ įrašus.

Algimanto Raudonikio daina „Tėvynė“ nuskambėjo plačiai, aiškiai, didingai. Dėkui Henrikui,

Birutei (žmonai), kuri jį palaikė, „neužgesino“ svajonės. Viliamės, jog Henriko balsas dar ne kartą skambės

ir mūsų bažnyčioje, papuoš sinodines pamaldas, jį išgirsime per iškilmingus Nepriklausomybės dienos ar Motinos dienos šventinius minėjimus.

Svarbu nesenti dvasia, mylėti gyvenimą ir Tėvynę!

„V.r.ž.“ inf.

Vaivos juosta – vaivorykštė – žiemą

Gruodžio 4 d. Rusų dramos teatro, buvusio Operos ir baleto teatro, scenoje vėl baletas – reformato, kompozitoriaus Vlado Jakubėno „Vaivos juosta“, kuri buvo parašyta ir premjera turėjo įvykti prieš 70 metų – 1941 metais. Idėja sukurti nacionalinį baletą V. Jakubėnui kilo dar 1933 metais, kilus spaudoje diskusijai, kad Lietuva neturi nacionalinio baleto. Libretą parašė rašytojas Vincas Krėvė-Mickevičius savo mitinės sakinės „Perkūnas, Vaiva ir Straublys“ motyvais. 1936–1937 m. parašyto baleto varianto pavadinimas buvo „Vaivorykštė“. Karo grėsmės akivaizdoje kompozitorius dirbo labai intensyviai, ypač po Varšuvos subombardavimo. Trumpa sovietų okupacija dar labiau paskatino kurti nacionalinį baletą, kurio pagrindinių herojų – Vaivos, Straublio – likimai simbolizuoja Lietuvos likimą. 1941 m. sovietinį košmarą pakeitė fašistinė okupacija. Baleto „Vaivos juosta“ statytojas dirigentas Leiba Hofmekeris pateko į žydų getą. Kompozitorius išsirūpino, kad dirigentas ten perrašintų „Vaivos juostos“ partitūrą. Tačiau gete kilus gaisrui žuvo ir dirigentas, ir partitūra. Gelbėdamasis nuo antrosios sovietų okupacijos žiaurumų komp. V. Jakubėnas paskutinėmis karo dienomis pasitraukė į Vakarų. 1943 m. iš atminties buvo atkūręs „Vaivos juos-

tos“ fortepijoninį variantą – klavyrą, bet instrumentuotės nespėjo parašyti, tad pastatyti baletą liko neįgyvendinama svajonė. Kompozitorius Vladas Jakubėnas mirė 1976 m. Čikagoje.

Atkūrus Lietuvoje nepriklausomybę, Jakubėno kūrybos gerbėjai – mylėtojai įkūrė Jakubėno draugiją, kurios pirmininkė nuo pirmų dienų – muzikologė Irena Skomskienė. Jos ir Draugijos rūpestis – sugrąžinti į Tėvynę V. Jakubėno kūrybinį palikimą, restauruoti ir išleisti „Vaivos juostos“ klavyrą. Apie baleto pastatymą pradėta kalbėti susipažinus su Baltijos baleto kolektyvu, choreografe Marija Simona Šimulynaite, kuri apsiėmė sukurti choreografiją ir režisuoti spektaklį. Išlikusio fortepijoninio klavyro pagrindu jaunas kompozitorius Marius Baranauskas parašė baleto instrumentuotę. Šią vasarą Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, vadovaujamas dirigento Modesto Pitrenio, įgrojo muziką.

Baletas pastatytas išimtinai privačiomis lėšomis: kompozitoriaus dukterėčios kunigės-diakonės Erikos Dilytės-Brooks ir Dalios Bobelienės, Devenų kultūros fondo prezidentės, bei kitų JAV gyvenančių lietuvių lėšomis. Pastatymas skiriamas kompozitoriaus Vlado Jakubėno 110 gimimo metinėms.

Vienintelį, premjerinį, spektaklį stebėję žiūrovai buvo sužavėti pasta-

tymu, negailėjo liaupsų režisieriui, choreografei M. S. Šimulynaitei, idėjos autorei V. Jakubėno draugijos pirmininkei I. Skomskienei, pagrindinių vaidmenų atlikėjams Grytei Dirmaitei, Andriui Butkui, Žilvinui Beniuševičiui, Nagliui Bierancui ir kitiems Baltijos baleto teatro šokėjams.

Spektaklio fantastinius dangaus, jūros vaizdus kūrė šiuolaikiniai šviesos efektai – video projekcijų autorius Mantas Bardauskas, šviesos dailininkas Tadas Valeika.

Iki šiol mus su V. Jakubėno baletu „Vaivos juosta“ buvo supažindinusi pianistė Virginija Balčiauskaitė-Daugirdienė, kuri, būdama kompozitoriaus muzikos mylėtoja, įvairiomis progomis – biržiečių klubo „Krivulė“, Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos renginiuose – skambindavo ištraukas iš klavyro. Dabar šį nuostabų ir mums brangų kūrinį – V. Jakubėno baletą „Vaivos juosta“ išgirdome ir pamatėme visą. Dėkojame mecenatėms Erikai Dilytei-Brooks ir Daliai Devenytei-Bobelienėi, deja, negalėjusioms atsikristi iš JAV į vienintelį premjerinį spektaklį. Tikimės, kad Kultūros ministerija ar kitos institucijos suras savo biudžetuose lėšų, kad spektaklis būtų pakartotas.

„V.r.ž.“inf.
Nuotrauka D.Vaitkutės
iš www.alkas.lt

Vilniaus ev. reformatų parapijos praėjusių metų apžvalga

Amžinybės sekmadieniu, lapkričio 22 d., užbaigėme Bažnytinius metus, o 29-ąją – I Advento sekmadienį – pradėjome Naujus Bažnytinius metus. Kaip įprasta, pabaigę vienus metams ir pradėdami Naujus, apžvelgiame nuveiktus darbus, prisimename svarbesnius įvykius.

Mūsų – Vilniaus ev. reformatų parapijai – praėję metai buvo palyginti ramūs, be didelių sukrėtimų ir netikėtumų.

Nors bažnyčios pastatas vis dar nešildomas, bet stengėmės pamaldas laikyti bažnyčioje ir tik užėjus labai dideliems šalčiams buvome persikėlę į Parapijos namus.

Turėdami šalia bažnyčios Parapijos namus, kas sekmadienį galėjome pakviesti vaikučius į Sekmadieninę mokyklėlę. Į pamaldas atėjusios mamytės ramiai galėjo klausytis Dievo Žodžio, melstis, nes jų vaikučius prižiūrėjo ir mokė krikščioniškų tiesų mokytoja Džiuljeta, jai padėdavo Rūta ar kuri nors senjorė.

Prieš pamaldas grupelė parapijiečių susirinkdavo kartu paskaityti ir padiskutuoti perskaitytus Šventojo Rašto skyrius.

Nuo gegužės iki rugsėjo mėn. pabaigos vilniečiams ir Vilniaus svečiams penkias savaitės dienas buvome atvėrę bažnyčios duris, rodėme,

pasakojome jiems savo parapijos istoriją, dalinome lankstinukus, kvietėme dažniau užėiti.

Buvo ruošiamasi suaugusieji ir jaunimas Konfirmacijai, savo tikėjimą reformatų išpažinime patvirtino Vita Ickė, Gertrūda Šernaitė, Rūta Vėbrautė, Simonas Raudonius.

Mūsų bažnyčioje rugsėjo 1 d. iškilmingai buvo sutuokti Simonas Raudonius su Alma Raudoniene ir rugsėjo 20 d. – Laurynas Paulikas su Gabija Ramšaite.

Buvo pakrikštytos dvi mažos mergaitės: Emilija Viederytė ir Kotryna Jakštaitė.

Šiais metais parapija patyrė ir netekčių: kun. Raimondas Stankevičius palydėjo Amžinybėn ilgamečius mūsų parapijos narius: Algirdą Januševičių, Eugeniją Bubeliene ir poetę

Almą Karosaitę.

Liepos 30-ąją Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčioje įvyko atminimo ir maldos vakaras „Budėjime dėl santarvės ir taikos“, skirtas Medininkų pasienio poste ir kitose vietose žuvusių valstybės tarnautojų ir pareigūnų atminimui. Prisimenant žuvusiuosius melsta ramybės ir taikos Lietuvai, Ukrainai ir visam pasauliui.

Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje rugpjūčio 31 d. Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia pasirašė susitarimą dėl Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios sielovados patarnavimų teikimo Lietuvos kariuomenei.

Vilniaus ev. reformatų parapijos informacija

Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas ir LERB gen. superintendentas kun. Tomas Šernas pasirašo susitarimą

Bendrijos „Tikėjimo žodis“ teologinės darbo grupės pranešimas

Lapkričio 25 d. Panevėžyje vyko antrasis Krikščionių bendrijos „Tikėjimo žodis“ teologinės darbo grupės susitikimas. Jame dalyvavo bendrijos vadovas Gabrielius Lukošius, bendrijos tarybos pirmininkas ir Panevėžio bažnyčios pastorius Ramūnas Jukna, Šiaulių bažnyčios pastorė Anželika Krikštaponienė, Vilniaus bažnyčios pastorius Darius Širvys, Anykščių bažnyčios vyresnioji Birutė Venteraitienė, Naujosios Akmenės bažnyčios pastorius Mindaugas Palionis ir leidyklos „Tikėjimo žodis“ vadovas Valdas Bačkulis.

Susitikimo metu buvo nutarta, kad reikia atnaujinti Krikščionių

bendrijos „Tikėjimo žodis“ tikėjimo išpažinimą, praplečiant jo postulatus papildomomis nuorodomis į Šventąjį Raštą bei visuotinius ir Reformacijos laikotarpio tikėjimo išpažinimus.

Darbo grupė taip pat aptarė *Naująjį miesto katekizmą*, kurį yra parengę „Gospel Coalition“ ir „Redeemer Presbyterian Church“ atstovai Timothy Kelleris ir Samas Shammass. Šis katekizmas sudarytas pasinaudojant *Kalvino Ženevos katekizmu*, *Vestminsterio trumpuoju* ir *Didžiuoju katekizmu*, ypač – *Heidelbergo katekizmu*. *Naujajame miesto katekizme* perteikti ir šių didžiųjų Reformacijos amžiaus katekizmų lobiai bei

ižvalgos, ir paliesti kai kurie tikėjimo klausimai, kylantys žmonėms šiandien. Šiame katekizme pateikta pagrindinių evangelinių doktrinų santrauka, kuri atitinka ir mūsų bendrijos mokymo tiesas. Todėl darbo grupė rekomenduoja naudotis šiuo katekizmu, pamokslaujant ir mokant bažnyčiose, sekmadieninėse mokyklose, jaunimo bei namų grupėse. Artimiausiu metu *Naujasis miesto katekizmas* bus paskelbtas bendrijos interneto svetainėje.

Teologinės darbo grupės informacija

Perspausdinta iš www.btz.lt

I N F O R M A C I J A

Gruodžio 4 d. Rusų dramos teatro scenoje įvyko kompozitoriaus Vlodo Jakubėno baletu „Vaivos juosta“, kuri buvo parašyta prieš 70-imt metų, premjera. Režisierė, choreografė M. S. Šimulynaitė, pagrindinius vaidmenis atliko: Vaiva – Grytė Dir-maitė, Straublys – Andrius Butkus, Perkūnas – Žilvinas Beniuševičius, Velnias – Naglis Bierancas.

Gruodžio 9–10 d. Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje ir Taikomosios dailės muziejuje vyko Tarptautinė mokslinė konferencija „Kristijono Donelaičio reikšmės“, užbaigianti

2014-ųjų – Donelaičio metų – renginius, skirtus lietuvių literatūros pradininko, poeto kunigo Kristijono Donelaičio 300-osioms gimimo metinėms.

Gruodžio 16 d. Kėdainiuose Maldos pusryčiuose, į kuriuos rajono kunigus tradiciškai pakviečia savivaldybės meras Rimantas Diliūnas, dalyvavo Vilniaus ir Kėdainių parapijų kunigas Raimondas Stankevičius. Be jo, į susitikimą buvo pakviesti ev. liuteronų kun. A. Malinauskas, Stačiatikių Viešpaties atsimainymo cerkvės šventikas N. Murašovas, Kėdainių

dekanato dekanas kun. A. Pūras ir dekanato kunigai: A. Stanevičius, G. Geresionis, E. Jotkus, E. Rimavičius, S. Kandratavičius, A. Čiūras, R. Mačiulskis.

Sausio 5-ąją dieną Vilniuje duris atvers krikščioniškas vaikų darželis

Išmintinga meilė yra kantrumu bei rūpesčiu paremtas vaiko ugdymo kelias. (M. H. Pieper)

Su džiaugsmu pranešame, kad sausio 5-ąją dieną Vilniuje duris atvers krikščioniškas vaikų darželis, o gruodžio mėnesį galima į jį užsirašyti.

Šio nedidelio vaikų darželio specialistai:

- Rūpinasi visaverte ir sveika vaikų mityba.
- Moko vaikus pamilti knygas, spręsti logines ir gyvenimiškas užduotis, dainuoti bei muzikuoti, vaidinti, kurti darbelius bei tvarkytis, kartu žaisti ir bendrauti.
- Sukuria jaukią, saugią, estetišką, šiltą bei svetingą, laimingą ir meilės vaikams pripildytą, atitinkančią ankstyvojo amžiaus vaikų poreikius aplinką.

Priimami 3-6 metų vaikai.

Mėnesio mokestis – 898 litai / 260 eurų (įskaičiuotas maitinimas tris kartus per dieną)
Darbo laikas: 7.30–18.00 val.

Vadovaujames LR švietimo ministerijos patvirtintomis higienos normomis bei apdraudžiamė darželio veiklą.
Sutarus iš anksto, galima individuali vaiko priežiūra kitu laiku darželyje ar vaiko namuose.

Kontaktai pasiteirauti: el.paštas: krikscioniskas.darzelis@gmail.com
Tel. Nr.: +370 655 43678 +370 655 43678, +370 67300450 +370 67300450
Adresas: Vydūno 20-43, Vilnius (Pilaitė)

Sveikiname

*Rugsėjo 20 d. Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje
kun. R. Stankevičius sutuokė
GABIJĄ RAMŠAITĘ IR LAURYNĄ PAULIKĄ.*

*Palinkėkime jauniems darnaus gyvenimo,
šeimyninės laimės, skalsos ir Viešpaties globos.*

Sveikiname

*Lietuvos informatikos ir informacinių
technologijų diegimo mokyklose
pradininkę, fizinių mokslų daktarę
prof. VALENTINĄ DAGIENĘ,
gruodžio 18 d. atšventusią
60-ies metų Jubiliejų.*

*Linkime ir toliau energingai dirbuotis mokslo baruose,
garsinti mūsų šalį
tolimiausiuose pasaulio kraštuose.*

*Vilniaus ev. reformatų parapijos
seniūnų taryba*

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

LAIDA EVANGELIKAMS
„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –
kiekvieną šeštadienį
10.30 val.

Laidos autorė
Ina Drąsutienė,
mob. tel. +370 686 59625,
el.paštas: inadra@takas.lt

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parėngė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

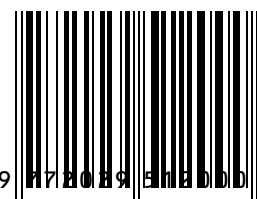
Redagavo, spausdino

Raimondas Natka,
Danutė Kavaliauskienė,
Damian Finer

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina
savo nuožiūra

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.